

PRÁVNICKÉ UČEBNICE

Lukáš Turay, Yvetta Turayová

Praktická učebnica trestného práva hmotného

Praktická učebnica trestného práva hmotného

Lukáš Turay, Yvetta Turayová

1. vydanie

Vzor citácie:

Turay, L., Turayová, Y. Praktická učebnica trestného práva hmotného. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2025, 231 s.

Učebnica je výstupom z projektu VEGA 1/0722/24 Princípy právneho štátu v trestnom práve.

Publikáciu napísali: JUDr. Lukáš Turay, PhD., doc. JUDr. Yvetta Turayová, CSc.
Vydalo Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o., organizačná zložka v Bratislave roku 2025
Michalská 9, 811 01 Bratislava, beck@beck.sk

Prvé vydanie

Redaktori publikácie: JUDr. Jana Amorová, Mgr. Ľuba Nitrová

Tlač: Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2025

ISBN 978-80-8232-065-0

O autoroch

doc. JUDr. Yvetta Turayová, CSc. (1957 – 2022)

Po skončení štúdia na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1981) pracovala na Právnickom ústave Ministerstva spravodlivosti SR ako odborná asistentka a neskôr ako vedecká asistentka. V rokoch 1981 až 1983 absolvovala odbornú prax na Obvodnom súde Bratislava I., ktorú ukončila justičnou skúškou (1983). V roku 1986 absolvovala mesačnú stáž na Instytute Prawa Karnego i Nauk Penalnych so sídlom vo Varšave. Vo svojej pedagogicko-vedeckej práci sa venovala trestnému právu a kriminológii. Z tejto vednej oblasti obhájila v roku 1988 na Karlovej univerzite v Prahe doktorandskú dizertačnú prácu na tému „Zisťovanie príčin a podmienok trestnej činnosti v konaní pred súdom a jeho význam pre prevenciu“. Zúčastnila sa na viacerých kriminologických kongresoch v Moskve, Hamburgu a vo Viedni. Bola členkou výkonnej rady a kriminologickej sekcie Spoločnosti pre trestné právo a kriminológiu. V roku 2002 sa habilitovala na docentku. Bola autorkou a spoluautorkou troch monografií, viacerých štúdií, učebných pomôcok a odborných článkov. Na Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave nastúpila v máji 1997. V rokoch 2011 až február 2015 bola vedúcou Katedry trestného práva, kriminológie a kriminalistiky. Potom pôsobila ako docentka na tejto katedre až do roku 2018.

JUDr. Lukáš Turay, PhD. (1993)

Je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Počas štúdia absolvoval stáž na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, Najvyššom súde Slovenskej republiky a na Okresnej prokuratúre Bratislava I. Už ako študent publikoval viacero odborných článkov z oblasti trestného práva a zúčastňoval sa aktívne na vedeckých konferenciách v Slovenskej republike aj v zahraničí. V súčasnosti je odborným asistentom na Katedre trestného práva, kriminológie a kriminalistiky PF UK. Od apríla 2019 pôsobil na Generálnom riaditeľstve Zboru väzenskej a justičnej stráže na odbore výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. V roku 2020 obhájil rigoróznú prácu na tému: *Quo vadis* trestná politika? V roku 2021 úspešne obhájil dizertačnú prácu s názvom *Kriminalita bielych golierov*. Od 1. 11. 2024 je prodekanom na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Od 1. 1. 2025 je riaditeľom Inštitútu restoratívnej justície a kriminológie na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Vo svojej odbornej a vedeckej činnosti sa zameriava na trestné právo hmotné a kriminológiu. Je autorom alebo spoluautorom viacerých vedeckých a odborných štúdií a článkov. Je spoluriešiteľom viacerých grantov.

Recenzenti:

doc. JUDr. Martin Štrkolec, PhD.

Právnická fakulta UPJŠ

JUDr. Matúš Kováč, PhD.

Krajská prokuratúra v Bratislave

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som sa chcel pod'akovať svojej mame, ktorá nás opustila 10. 9. 2022.
Vždy mala rada študentov a učenie sa stalo jej poslaním.

Lukáš Turay

Predhovor

*„Titul majstra, ba doktora mám, vodím svojich žiakov sem a tam
po desať rokov a dokážem len jedno povedať:
ani trochu som nezmúdrel.“*

Citát z Goetheho Fausta by mohol byť považovaný za alegóriu, ktorá ilustruje stav niektorých častí súčasnej spoločnosti. Mnohí študenti totiž študujú vysokú školu, aby si po jej ukončení mohli pred svoje meno napísať titul, a nie preto, aby skutočne porozumeli tomu, čo sa učia. Vo svojom snažení získať prestíž a dosiahnuť spoločenské uznanie však často zabúdajú na podstatu vzdelania, ktorou je predovšetkým získavanie vedomostí, rozvoj kritického myslenia a schopnosť aplikovať nadobudnuté poznatky v praxi.

Táto publikácia predstavuje nový prístup k výučbe trestného práva hmotného prostredníctvom prípadových štúdií a praktických riešení. Je určená predovšetkým študentom právnických fakúlt, no jej využitie nájdu aj začínajúci právnici – advokáti, policajti, sudcovia, ktorí si potrebujú osviežiť vedomosti z trestného práva.

Cieľom učebnice je zrozumiteľne podať základné inštitúty trestného práva a zatriktívniť učenie. Právo je prezentované ako živý nástroj na riešenie konkrétnych situácií s dôrazom na schopnosť argumentovať a podporiť riešenia zákonmi a judikatúrou. Obsahuje prípadové štúdie, ktoré študentom umožňujú efektívne pracovať s Trestným zákonom č. 300/2005 Z. z. a pochopiť jeho praktickú aplikáciu.

Autori si uvedomujú, že právna teória sa často odlišuje od aplikačnej praxe. Preto je obsah publikácie zameraný na prípadové štúdie, ktoré môžu študentom pomôcť lepšie pochopiť podstatu jednotlivých ustanovení Trestného zákona. Riešenia, ktoré sú v tejto učebnici uvedené, však nepredstavujú jedinou možnosť, ako by sa prípad mohol vyriešiť. Každý prípad môže byť analyzovaný z rôznych uhlov pohľadu, a preto je cieľom tejto učebnice naučiť študentov pracovať s Trestným zákonom č. 300/2005 Z. z. a s relevantnou judikatúrou, aby vedeli tvorivo a efektívne riešiť jednotlivé právne problémy. Riešenia v publikácii nepredstavujú jediné možné odpovede, ale ponúkajú rôzne pohľady na právne problémy. Cieľom nie je poskytnúť definitívne pravdy, ale podporiť kritické myslenie a schopnosť študentov samostatne analyzovať a interpretovať právne situácie.

Učebnica vyplňa medzeru na trhu, kde je nedostatok praktických materiálov kombinujúcich teóriu s prípadmi. Má byť užitočnou pomôckou pri skúškach i v budúcej praxi.

Na tomto mieste chceme aj upozorniť, že uvedené skriptum neslúži ako plnohodnotná náhrada učebnice. Je to určitý doplnok študijných materiálov. Autori sú si vedomí predností

aj slabých miest tohto študijného materiálu (napríklad neobsahuje niektoré témy v oblasti trestného práva hmotného). Napriek tomu veríme, že uvedený text je len v začiatkoch svojej dlhej cesty a v nasledujúcich rokoch sa ho budeme snažiť dopĺňať a vylepšovať.

Na tomto mieste by som chcel veľmi pekne poďakovať recenzentom uvedenej učebnice JUDr. Matúšovi Kováčovi, PhD., prokurátorovi Krajskej prokuratúry v Bratislave a doc. JUDr. Martinovi Štrkolcovi, PhD., ktorí svojimi kritickými a odbornými radami prispeli k utváraniu tohto diela.

Rovnako nemôžem vynechať svojich spolupracovníkov na Katedre trestného práva, kriminológie a kriminalistiky Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave – prof. JUDr. Jozefa Čentéša, DrSc., prof. JUDr. Eduarda Burdu, PhD., Dr. h. c. prof. JUDr. Luciu Kurilovskú, PhD., prof. JUDr. Tomáša Strémyho, PhD., doc. JUDr. Ondreja Laciaka, PhD., doc. JUDr. Mareka Kordíka, PhD., LL. M., prof. JUDr. Margitu Prokeinovú, PhD., doc. JUDr. Radovana Blažeka, PhD. a JUDr. Stanislava Mihálika, PhD., medzi ktorými som profesionálne vyrastal.

Chcem sa na tomto mieste poďakovať aj pracovníkom nakladateľstva C. H. Beck – JUDr. Silvii Hlaváčkovej, JUDr. Jane Amorovej a Mgr. Ľube Nitrovej za trpezlivosť a pomoc pri kompletizácii textu.

Obrázky boli vytvorené prostredníctvom ChatGPT.

Prípadná podobnosť s reálnymi prípadmi je náhodná.

Učebnica bola spracovaná podľa právneho stavu k 1. 3. 2025.

Za autorov

Lukáš Turay

Obsah

O autoroch.....	V
Podakovanie	VII
Predhovor.....	IX
Zoznam použitých skratiek	XVII
Časť prvá Všeobecná časť	1
Kapitola 1. Chybný zákonodarca (Pojem, funkcie, zásady).....	3
1.1 Otázky	4
1.2 Chybný zákonodarca – riešenie	4
Kapitola 2. Prepadnutie (Skutková podstata trestného činu)	13
2.1 Otázky	14
2.2 Prepadnutie – riešenie	14
Kapitola 3. Novinový článok (Pokračovací, hromadný a trváci trestný čin)	23
3.1 Otázky	24
3.2 Pokračovací, hromadný a trváci trestný čin – riešenie	24
Kapitola 4. Vysnívaná práca v zahraničí (Objekt trestného činu)	29
4.1 Otázky	30
4.2 Objekt Trestného činu – riešenie.....	30
Kapitola 5. Strel'ba v záhrade (Objektívna stránka trestného činu).....	33
5.1 Otázky	34
5.2 Strel'ba v záhrade – riešenie.....	34
Kapitola 6. Zákerný plán (Subjektívna stránka)	41
6.1 Otázky	42
6.2 Zákerný plán – riešenie	42
Kapitola 7. Nešťastná láska (Omyl v trestnom práve).....	47
7.1 Otázky	48
7.2 Nešťastná láska – riešenie.....	48
Kapitola 8. Vysokohorská chata (Pôsobnosť trestného zákona)	53
8.1 Otázky	54
8.2 Vysokohorská chata – riešenie	54

Kapitola 9. Krčmová bitka (Subsidiarita trestnej represie a okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu)	57
9.1 Otázky	58
9.2 Krčmová bitka – riešenie	58
Kapitola 10. Oslava narodenín (Vek a trestná zodpovednosť).....	61
10.1 Otázky	62
10.2 Oslava narodenín – riešenie	62
Kapitola 11. Vreckový zlodej v autobuse (Zánik trestnosti a zánik trestu)	67
11.1 Otázky	68
11.2 Vreckový zlodej v autobuse – riešenie	68
Kapitola 12. Zlá finančná situácia (Účasť viacerých osôb pri spáchaní trestného činu)	71
12.1 Otázky	72
12.2 Zlá finančná situácia – riešenie	72
Kapitola 13. Sladká pomsta (Spolupáchateľstvo)	77
13.1 Otázky	78
13.2 Sladká pomsta – riešenie	78
Kapitola 14. Krtkovo s. r. o. (Trestná zodpovednosť právnických osôb).....	81
14.1 Otázky	82
14.2 Krtkovo s. r. o. – riešenie	82
Kapitola 15. Nevydarená lúpež (Vývojové štádiá trestného činu)	85
15.1 Otázky	86
15.2 Nevydarená lúpež – riešenie	86
Kapitola 16. Párty na byte (Mnohosť trestnej činnosti)	91
16.1 Otázky	92
16.2 Mnohosť trestnej činnosti – riešenie	92
Kapitola 17. Nepoučiteľný mladistvý (Zásady ukladania sankcií).....	103
17.1 Otázky	104
17.2 Zásady ukladania sankcií – riešenie	104
Časť druhá Osobitná časť	111
Kapitola 1. Vražda na objednávku (Trestné činy proti životu a zdraviu – Trestné činy proti životu)	113
1.1 Otázky	114
1.2 Vražda na objednávku – riešenie	114

Kapitola 2. Párty na Mlynoch (Trestné činy proti životu a zdraviu – Trestné činy proti zdraviu)	117
2.1 Otázky	118
2.2 Párty na Mlynoch – riešenie	118
Kapitola 3. Párty v BUS clube (Trestné činy proti životu a zdraviu – Trestné činy ohrozujúce život a zdravie)	123
3.1 Otázky	124
3.2 Párty v BUS clube – riešenie	124
Kapitola 4. Cesta z krčmy (Trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti – Trestné činy proti slobode)	129
4.1 Otázky	130
4.2 Cesta z krčmy – riešenie	130
Kapitola 5. Tragický osud Adriany (Trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti – Trestné činy proti ľudskej dôstojnosti)	133
5.1 Otázky	134
5.2 Tragický osud Adriany – riešenie	134
Kapitola 6. Harmonické manželstvo (Trestné činy proti rodine a mládeži)	137
6.1 Otázky	138
6.2 Harmonické manželstvo – riešenie	138
Kapitola 7. Autobusová stanica (Trestné činy proti majetku)	141
7.1 Otázky	142
7.2 Autobusová stanica – riešenie	142
Kapitola 8. Vysnívaný úver (Trestné činy proti majetku)	147
8.1 Otázky	148
8.2 Vysnívaný úver – riešenie	148
Kapitola 9. Gastro a COVID (Trestné činy hospodárske – Trestné činy proti mene a trestné činy daňové)	151
9.1 Otázky	152
9.2 Gastro a COVID – riešenie	152
Kapitola 10. Vojak a pivo (Trestné činy všeobecne nebezpečné a proti životnému prostrediu – Trestné činy všeobecne nebezpečné)	155
10.1 Otázky	156
10.2 Vojak a pivo – riešenie	156

Kapitola 11. Vzácný úlovok (Trestné činy všeobecne nebezpečné a proti životnému prostrediu – Trestné činy proti životnému prostrediu)	159
11.1 Otázky	160
11.2 Vzácný úlovok – riešenie	160
Kapitola 12. Obranyschopnosť (Trestné činy proti republike – Trestné činy proti základom republiky)	163
12.1 Otázky	164
12.2 Obranyschopnosť – riešenie	164
Kapitola 13. Utajované dokumenty (Trestné činy proti republike – Trestné činy proti bezpečnosti republiky)	167
13.1 Otázky	168
13.2 Utajované dokumenty – riešenie	168
Kapitola 14. Policajný zákrok (Trestné činy proti poriadku vo verejných veciach – Trestné činy proti výkonu právomoci orgánu verejnej moci)	173
14.1 Otázky	174
14.2 Policajný zákrok – riešenie	174
Kapitola 15. Starosta a kontrolór (Trestné činy proti poriadku vo verejných veciach – Trestné činy verejných činiteľov)	177
15.1 Otázky	178
15.2 Starosta a kontrolór – riešenie	178
Kapitola 16. Onkologické vyšetrenie (Trestné činy proti poriadku vo verejných veciach – Korupcia)	181
16.1 Otázky	182
16.2 Onkologické vyšetrenie (Korupcia) – riešenie	182
Kapitola 17. Nebezpečná výpoveď (Trestné činy proti poriadku vo verejných veciach – Iné formy rušenia činnosti orgánov verejnej moci)	185
17.1 Otázky	186
17.2 Nebezpečná výpoveď – riešenie	186
Kapitola 18. Pokazený Valentín (Trestné činy proti iným právam a slobodám)	189
18.1 Otázky	190
18.2 Pokazený Valentín – riešenie	190
Kapitola 19. Strach a vojna (Trestné činy proti brannosti, proti civilnej službe, proti službe v ozbrojených silách a proti obrane vlasti)	193
19.1 Otázky	194
19.2 Strach a vojna – riešenie	194

Kapitola 20. Neuposlúchnutie rozkazu (Trestné činy vojenské).....	197
20.1 Otázky	198
20.2 Neuposlúchnutie rozkazu – riešenie	198
Kapitola 21. Teroristický štát (Trestné činy proti mieru a ľudskosti, trestné činy terorizmu a extrémizmu).....	201
21.1 Otázky	202
21.2 Teroristický štát – riešenie	202
Zoznam použitej literatúry.....	207
Judikatúra.....	209
Vecný register.....	211

Kapitola 12.

Zlá finančná situácia

(Účasť viacerých osôb pri spáchaní trestného činu)

Prípadová štúdia:

201 Peter práve prežíval najhoršie obdobie svojho života. V podnikaní sa mu veľmi nedarilo, opustila ho manželka s deťmi a u svojich veriteľov mal dlhy v hodnote 10-tisíc eur. Jedného dňa sa so svojimi problémami zdôveril svojmu kamarátovi Filipovi. Filip dostal výborný nápad. Povedal Petrovi, že pred dvoma týždňami kachličkoval kúpeľňu v dome jedného oligarchu – Adama H. a videl, ako si do pracovného stolíka ukladá dve zlaté tehličky v hodnote 21-tisíc eur. V dome by nemal byť nikto, pretože prácu museli prerušiť, lebo majiteľ domu išiel na dva týždne na dovolenku. Ten dom bol zároveň veľmi zle zabezpečený, takže vlámať sa tam by nemal byť problém. Filip dal adresu Petrovi a zároveň mu dal aj páčidlo, ktorý by mal ľahko vylomit' dvere. Peter sa potešil, že takýmto spôsobom by mohol vyriešiť všetky svoje finančné problémy. Na druhý deň v noci Peter prišiel k domu, ktorý mu poradil Filip, páčidlom vylomil zámku, ktorá bola na dverách a vošiel do domu. Netrvalo dlho a našiel pracovňu a v nej aj dve zlaté tehličky. Nevedel však o tom, že v dome bol aj alarm, ktorý nevyzol. Ako odchádzal z domu, počul húkať policajné sirény a vydal sa na útek. Vedel, že neďaleko býva sestra Marta, tak jej zavolať, povedal jej, čo urobil a zároveň ju požiadal, či sa môže u nej na pár dní skryť, kým sa situácia neupokojí. Sestra mala svojho brata veľmi rada, preto súhlasila.

12.1 Otázky

- 1) Definujte spolupáchateľstvo a účastníctvo. V čom je základný rozdiel?
- 2) Posúďte trestnoprávnú zodpovednosť Filipa.
- 3) Posúďte trestnoprávnú zodpovednosť Marty.
- 4) Posúďte trestnoprávnú zodpovednosť Petra.
- 5) Zmenila by sa situácia, keby Marta súhlasila, že svojho brata ukryje pod podmienkou, že jej jednu z tehličiek, ktorú Peter ukradol, dá?
- 6) Modifikácia: Petra v dome vyrušil majiteľ domu, ktorý sa predčasne vrátil z dovolenky. Peter sa zľakol, že ak ho Adam uvidí, určite zavolá políciu a on stráví zvyšok života vo väzení. Peter sa rozhodol, že toto nemôže pripustiť. Išiel do kuchyne, zobral kuchynský nôž a piatimi bodnými ranami dobodol prekvapeného Adama, ktorý bol na mieste mŕtvý.

12.2 Zlá finančná situácia – riešenie**1) Definujte spolupáchateľstvo a účastníctvo. V čom je základný rozdiel?**

- 202** Trestný zákon v zásade rozpoznáva dve základné formy participácie na páchaní trestnej činnosti (trestnej súčinnosti):
- spolupáchateľstvo
 - účastníctvo
- 203** Pod pojmom **spolupáchateľstvo** rozumieme stav, keď bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb. Na vyvodzovanie trestnej zodpovednosti za spolupáchateľstvo je však potrebné, aby boli kumulatívne splnené dve podmienky:

1. objektívna a
2. subjektívna podmienka.

Objektívna podmienka spočíva v priamej účasti páchatel'ov na páchaní trestnej činnosti. Ne- 204
stačí len vzdialené pôsobenie. Táto podmienka môže byť realizovaná v zásade tromi spôsobmi:

1. Každý zo spolupáchateľ'ov naplní svojím konaním všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu.
2. Každý zo spolupáchateľ'ov naplní časť konania popísaného v skutkovej podstate, ktorá je naplnená súhrnom týchto znakov. (Typickým príkladom je trestný čin znásilnenia podľa § 199 TZ. Jeden zo spolupáchateľ'ov drží ženu a druhý spolupáchateľ' na tejto žene vykoná súlož. Obaja páchatelia budú trestne zodpovední za zločin znásilnenia podľa § 199 TZ).
3. Konanie páchatel'a tvorí tzv. súvislú reťaz konaní a je nevyhnutnou súčasťou celku, ktorý dotvára naplnenie znakov príslušnej skutkovej podstaty (Napríklad jeden zo spolupáchateľ'ov privezie autom dvoch kamarátov do domu, ktorý sa chystajú vykradnúť, kamaráti dom vykradnú a následne ich kamarát odvezie preč.)

Subjektívna podmienka spočíva v jednotiacom zámere osôb participujúcich na trestnej 205
činnosti, resp. úmysel spoločne spáchať trestný čin. V zmysle judikatúry sa spoločný úmysel musí vzťahovať nielen na vzťah k spáchaniu trestného činu, ale aj na okolnosť, že ide o spoločné konanie viacerých osôb.⁴⁴

Pri vyvodzovaní trestnej zodpovednosti z hľadiska trestu je kľúčové ustanovenie § 20 TZ, 206
v ktorom sa konštatuje, že každý zo spolupáchateľ'ov zodpovedá tak, akoby trestný čin spáchal sám. Samozrejme, v konkrétnych prípadoch môže byť podiel spolupáchateľ'ov na konaní a následku rozdielny. Preto pri stanovení výšky trestu musí súd prihliadať aj na to, akou mierou konanie každého zo spolupáchateľ'ov prispelo k spáchaniu trestného činu (§ 34 ods. 5 písm. a) TZ).

POZOR! – Prípady podobné spolupáchateľ'stvu

V aplikačnej praxi sa môžu vyskytnúť prípady, keď sa môže na prvý pohľad zdať, že páchatelia konali v spolupáchateľ'stve, ale nie je to tak. **Idie o prípady tzv. súbežného páchatel'stva a postupného páchatel'stva.**

Súbežné páchatel'stvo – dvaja alebo viacerí páchatelia súbežne útočia na rovnaký predmet útoku, ale každý z nich sleduje iný zámer a navzájom o sebe nevedia. Napríklad dvaja páchatelia, ktorí o sebe nevedia, súčasne vykrádajú dom. Jeden vojde do domu cez rozbité okno a druhý cez vylomené dvere.

Postupné páchatel'stvo – dvaja alebo viacerí páchatelia postupne naplňujú znaky skutkovej podstaty trestného činu, ale bez spoločnej dohody. Jeden z páchatel'ov využije situáciu, ktorú vytvoril prvý páchatel'. Napríklad prvý páchatel' napadne v tmavej uličke obeť takým spôsobom, že ju udrie tehlou po hlave a ukradne jej peňaženku v ktorej je 550 eur. Obeť v dôsledku útoku upadne do krátkého bezvedomia. Asi o 10 minút ide cez túto ulicu druhý páchatel' a uvidí obeť v bezvedomí a ukradne jej mobil v hodnote 600 eur. Prvý páchatel' bude trestne zodpovedný za trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1 TZ a druhý páchatel' bude trestne zodpovedný za trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) TZ.

⁴⁴ Bližšie pozri R 50/1968 a R 51/1970.

Účastníctvo

- 207** Účastníctvo je upravené v § 21 Trestného zákona. Pod pojmom účastníctva rozumieme nepriamu účasť na trestnom čine hlavného páchatel'a a chápeme ním úmyselnú súčinnosť viacerých osôb na trestnom čine, ktorá je mierená proti rovnakému záujmu chránenému trestným zákonom s tým, že účastník sám nenapĺňa znaky skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu, ale len prispieva k trestnoprávne relevantnému následku.⁴⁵
- 208** Charakteristické črty účastníctva sú:
- Nepriama účasť účastníka** – účastník sa nezúčastňuje priamo na páchaní trestnej činnosti. Práve v tejto podmienke je základný rozdiel medzi spolupáchateľstvom a účastníkom.
 - Úmyselné zavinenie** – účastníctvo je vylúčené pri nedbanlivostných trestných činoch.
 - Konkrétny trestný čin** – účastníctvo je dané aj konkrétnym trestným činom, ku ktorému sa vzťahuje.
 - Pričinný vzťah medzi konaním páchatel'a a účastníka**
 - Trestný čin musí dospieť aspoň do štádia pokusu** – predpokladom existencie účastníctva je skutočnosť, že konanie hlavného páchatel'a dospelo aspoň do štádia pokusu. V prípade, že takéto konanie dospelo len do štádia prípravy, je možné uvedené konanie trestnoprávne postihovať len ako prípravu na zločin⁴⁶.

2) Posúďte trestnoprávnu zodpovednosť Filipa.

- 209** Filip navádzal na prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. e) TZ a na trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) TZ. Tohto trestného činu sa dopustil ako účastník – návodca (podľa § 21 ods. 1 písm. b) TZ), pretože vyvolal v Petrovi myšlienku spáchať trestný čin, návod bol smerovaný ku konkrétnej osobe a viedol k spáchaniu konkrétnych trestných činov. Filip bol zároveň aj pomocník (§ 21 ods. 1 písm. d) TZ), pretože poskytol Petrovi vybavenie (pácidlo). V tomto prípade sa však aplikuje pravidlo, že Filip sa postihne len za najprisnejšiu formu účastníctva – návodca (podľa § 21 ods. 1 písm. b) TZ), pretože vyššia forma účastníctva konzumuje nižšiu formu účastníctva.⁴⁷

3) Posúďte trestnoprávnu zodpovednosť Marty.

- 210** Marta sa nedopustila trestného činu. V jej súvislosti nemôžeme hovoriť o postavení pomocníka, pretože za normálnych okolností svojim konaním naplnila znaky skutkovej podstaty trestného činu nadržovania v zmysle § 339 ods. 1 TZ. Je však potrebné uviesť si, že Marta

⁴⁵ Burda, E., Beleš, A., Lorko, A., Mihálik, S. Trestná zodpovednosť. 1. vyd. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2022, s. 135.

⁴⁶ § 13 TZ: „Príprava na zločin je konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôbovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, obhajďovaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.“

⁴⁷ R 20/2000: „Pokial' konanie obžalovaného možno posúdiť ako viac foriem účastníctva, vo výroku rozsudku o vine sa uvedie iba najzávažnejšia z nich, lebo ďalšie formy sú v nej obsiahnuté.“